

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobců: a) **P. U.**
bytem X

b) **L. K. U.**
bytem X
zastoupená P. U.
bytem X

proti

žalovanému: **Magistrát hl. m. Prahy**
se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1 – Staré Město

za účasti: I) **Stavební bytové družstvo Praha**, IČO: 00034592
se sídlem Střelničná 1861/8a, Praha 8 – Kobylisy

II) **Společenství pro dům Nad Krocínkou 371 a 372, Praha 9**, IČO: 24709603
se sídlem Nad Krocínkou 2/39, Praha 9 – Prosek
zastoupený Mgr. Janem Baerem, advokátem
se sídlem Litoměřická 834/19, Praha 9 – Prosek

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 1. 12. 2020, č. j. MHMP 1817826/2020, a ze dne 2. 12. 2020, č. j. MHMP 1830062/2020,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobci **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.
- IV. Osoby zúčastněné na řízení **n e m a j í** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Úřad městské části Praha 9 (dále jen „prvostupňový správní orgán“ nebo „stavební úřad“) stavebním rozhodnutím ze dne 29. 12. 2006, č. j. 70613/06/OVUR/Pa/461/P0 9 001290/2007, povolil stavební úpravy domu č. p. X a domu č. p. Y v k. ú. X, spočívající *v zateplení obou domů a drobných stavebních úpravách-opěrné zídky, vnějšího betonového schodiště a okapové chodníky*. Toto rozhodnutí bylo doručeno dne 15. 1. 2007 stavebníkovi (žadateli o stavební rozhodnutí) Stavebnímu bytovému družstvu Praha (dále i jen „stavebník“ či „SBD Praha“). K této stavbě následně prvostupňový správní orgán vydal dne 20. 11. 2007, kladné kolaudační rozhodnutí č. j. 61077/07/OVÚR/Pa/656/P09 065016/2007, které doručil stavebníkovi dne 22. 11. 2007. Proti oběma rozhodnutím stavebního úřadu podal žalobce a) dne 17. 3. 2020 odvolání, které žalovaný v záhlaví uvedenými rozhodnutími zamítl jako opožděné.
2. Žalovaný v obou následně žalobou napadených rozhodnutích uvedl, že bytové domy č. p. X a Y tvoří jeden celek. Bytový dům č. p. Y stojí na pozemku parc. č. XA a dům č. p. X stojí na pozemku parc. č. XB, kolem kterého je pozemek parc. č. XC. Žalobce a) byl v době vydání rozhodnutí společně se svojí manželkou většinovým vlastníkem pozemků parc. č. XB i XC, které nabyly do vlastnictví na základě kupních smluv ze dne 7. 4. 2010 (právní účinky ke dni 12. 4. 2010).
3. Účastníky stavebního řízení stanovoval § 59 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2006 (dále jen „starý stavební zákon“), dle kterého jsou účastníky stavebník a osoby, jež mají vlastnické právo k pozemkům, včetně osob, které mají vlastnická práva k sousedním pozemkům, a tato práva mohou být stavebním povolením přímo dotčena. Dle žalovaného tak účastníkem řízení byl stavebník a spoluvlastníci předmětných domů, a to dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, jako tzv. hlavní účastníci řízení. Daným záměrem mohla být dle žalovaného přímo dotčena i vlastnická práva osob vlastníků pozemky, na nichž se nacházejí bytové domy, tedy v daném případě k pozemku parc. č. XB, a to jako účastníci dle § 27 odst. 2 správního řádu, tzv. vedlejší účastníci. Takové vymezení účastenství bylo v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2018, č. j. 4 As 158/2018-52. Tento rozsudek se sice týkal zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2017 (dále jen „nový stavební zákon“), avšak závěr tam uvedený byl dle žalovaného aplikovatelný i na nyní posuzovanou věc. V nyní posuzované věci se

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

nejednalo o umístění nové stavby, ale o povolení stavebních úprav stávajících povolených staveb.

4. K obdobným závěrům dospěl žalovaný i ve vztahu ke kolaudačnímu rozhodnutí. Účastníci kolaudačního rozhodnutí jsou stanoveni v § 78 odst. 1 starého stavebního zákonu. Jsou jimi stavebník a další osoby, mimo jiné i vlastník pozemku, na kterém je kolaudovaná stavba umístěna, pokud jeho vlastnické právo může být kolaudačním rozhodnutím přímo dotčeno. Vlastníci pozemků jsou účastníci řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu, jelikož kolaudační rozhodnutí se jejich pozemků sice dotýká, ale nikoliv tak, aby byli považováni za účastníky dle § 27 odst. 1 správního řádu. Nejednalo se o povolení užívání nové stavby, ale o povolení užívání stavebních úprav stávajících povolených staveb. I v případě kolaudačního rozhodnutí žalovaný uvedl, že je na posuzovanou věc aplikovatelný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 As 158/2018.
5. V obou rozhodnutích dále žalovaný uvedl, že žalobce byl účastníkem řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu i co se týče staveb opěrných zídek, vnějšího betonového schodiště a okapových chodníků.
6. Na posouzení včasnosti podání odvolání jako opomenutých účastníků řízení dle § 27 odst. 2 správního řízení se aplikuje § 84 odst. 1 správního řádu, dle kterého mohl žalobce a) podat odvolání ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámené poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán oznámil. Stavební rozhodnutí bylo doručeno dne 15. 1. 2007 jedinému z účastníků SBD Praha, kterému bylo doručováno, a kolaudační rozhodnutí bylo stejnému účastníku doručeno dne 22. 11. 2007. Jako takové posoudil žalovaný odvolání žalobce a) za opožděné.
7. Dle žalovaného skutečnost, že rozhodnutí nebylo doručeno všem hlavním účastníkům dle § 27 odst. 1 správního řádu nemusí znamenat, že rozhodnutí nenabýlo právních účinků, jelikož opomenutý účastník se i tak mohl dozvědět, že předmětná stavba byla povolena. Provedení stavby totiž nemohlo ujít pozornosti osob žijících či pohybujících se v daných domech, natož vlastníkům bytových domů. Od napadených rozhodnutí uplynulo ke dni vydání žalobou napadených rozhodnutí 14 a 13 let, není tak důvod se domnívat, že by právní účinky napadená rozhodnutí nenabyla, když žádný z vlastníků bytových jednotek nikdy takovou skutečnost nezpochybnil. Žalovaný s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 7. 2007, č. j. 2 As 10/2007-83, uvedl, že subjektům přísluší hájit pouze svoje vlastní práva. Žalobce a) v podaném odvolání rovněž neuvedl, jak bylo zasaženo do jeho práv, když se v podaném odvolání domáhá pouze toho, aby se na daná rozhodnutí nahlíželo jako na neplatná. Žalovaný připomenul, že žalobce a) s manželkou nabyli vlastnictví k oběma pozemkům v roce 2010. Není tak zřejmé, proč se proti daným rozhodnutím bránili až 10 let po nabytí vlastnictví.
8. Žalovaný dodal, že až ze stížnosti na nečinnost stavebního úřadu ze dne 16. 7. 2020 bylo možné usoudit, že opěrná zídka v jihozápadní části pozemku par. č. XC, jejíž odstranění se žalobce a) domáhá, není opěrná zídka, jejíž stavba byla povolena a následně zkolaudována, ale jedná se o jinou opěrnou zídku.

II. Obsah žaloby, vyjádření žalovaného a replika žalobců

9. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) na tomto místě poznamenává, že v průběhu soudního řízení žalobce a) a jeho manželka prodali kupní smlouvou ze dne 24. 8. 2022 svůj vlastnický podíl k pozemku par. č. XB žalobkyni b). Soud proto ve smyslu rozsudku

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2010, č. j. 7 As 9/2010-255, č. 2377/2011 Sb. NSS, a usnesení stejného soudu ze dne 4. 9. 2019, č. j. 8 As 63/2018-108, usnesením ze dne 1. 3. 2023, č. j. 5 A 141/2020-136, připustil žalobkyni b) jako vlastníka pozemku par. č. XB namísto žalobce. Jelikož žalobkyně b) vstoupila do právního postavení žalobce a), bude soud v dalším textu používat pro zjednodušení „žalobci“, i když např. žalobu podal žalobce a) bez žalobkyně b).

10. Městský soud dále poznamenává, že žalobci se podanou žalobou domáhali kromě zrušení napadených rozhodnutí i ochrany proti nečinnosti správních orgánů, kterou spatřovali v tom, že stavební úřad nezahájil řízení o odstranění opěrné zídky v jihozápadní části pozemku par. č. XC, i když ta byla postavena bez patřičných povolení. Soud žalobu na ochranu proti nečinnosti usnesením ze dne 18. 1. 2021, č. j. 5 A 141/2020, vyloučil do samostatného řízení. Řízení o žalobě proti nečinnosti bylo dále vedeno pod sp. zn. 5 A 17/2021. Soud v dalších částech tohoto rozsudku nebude uvádět a ani se nebude nijak vyjadřovat k těm námitkám, které se týkaly právě spatřované nečinnosti stavebního úřadu, jelikož tyto otázky nejsou předmětem právě posuzované věci.
11. Soud rovněž zrekapituluje vznesené námitky pouze jednou, i když svoji argumentaci žalobci v podané žalobě opakují na více částech žaloby [např. shodná tvrzení v kapitole I. bodě a) a b) s tvrzením v kapitole V. bodě d) a f)].
12. **Žalobci** v žalobě namítají, že se jako vlastníci dotčených pozemků a účastníci řízení o existenci stavebního a kolaudačního rozhodnutí dozvěděli až z emailu zaslaného Obvodním soudem pro Prahu 9 dne 11. 2. 2020, v němž obdrželi stanovisko stavebního úřadu. Na základě žádosti o informace obdrželi tato rozhodnutí až dne 5. 3. 2020. Podle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007-118, č. 1838/2009 Sb. NSS, je pro počátek běhu odvolací lhůty rozhodující až teprve okamžik řádné vědomosti o obsahu rozhodnutí, nikoliv pouze povědomí o jeho existenci. Odvolání podali žalobci dne 12. 3. 2020, tedy ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se o rozhodnutích dozvěděli. Spoluvlastníci domu č. p. X a Y byli v době podání žádosti o povolení stavby stavebníkem i paní L. G., paní A. T. a pan A. A., kteří nepochybně patří mezi hlavní účastníky stavebního řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu. Tito vlastníci však byli opomenuti a rozhodnutí jim nebyla nikdy doručena. Minimálně u pana A. A. lze pochybovat, že o projednání, odsouhlasení a provedení těchto stavebních úprav věděl, jelikož má bydliště v Itálii. Stavební a kolaudační rozhodnutí tak nenabyla právní moci. S rozhodnutími se tito vlastníci seznámili až poté, co jim stavební úřad zaslal odvolání žalobců ze dne 12. 3. 2020 k vyjádření. Žalobci tak zcela nepochybně podali odvolání proti stavebnímu povolení a kolaudačnímu rozhodnutí dříve než do 1 roku ode dne, kdy byla tato rozhodnutí oznámena poslednímu z účastníků, proto podali odvolání v souladu s § 84 odst. 1 správního řádu. Žalobci nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že hájí práva jiných osob. Poukazem na opomenuté spoluvlastníky prokazují, že rozhodnutí nenabyla právní moci.
13. Žalobci dále vzpomněli rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2019, č. j. 6 As 24/2019-22, č. 3928/2019 Sb. NSS, dle kterého se na hlavní účastníky řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu vztahuje pouze devadesátidenní subjektivní odvolací lhůta neomezená žádnou objektivní lhůtou (§ 83 odst. 2 a § 84 odst. 2 správního řádu). Opěrná zídka v jihozápadní části pozemku par. č. XC a další drobné stavby umístěné na tomto pozemku brání jedinému možnému vjezdu a vstupu žalobců z veřejné komunikace v ulici X na jejich pozemek. Na umístění, zřízení a užívání těchto staveb nebylo nikdy vydáno žádné rozhodnutí. Stavební úřad zastává názor, že opěrná zídka byla předmětem stavebního a

kolaudačního rozhodnutí. Odvoláním napadené stavební povolení a kolaudační rozhodnutí by tak po nabytí právní moci založilo povinnost žalobců, jako vlastníků dotčených pozemků, strpět na svém pozemku cizí stavbu. Žalobci tak byli hlavními účastníky řízení.

14. Stavební úřad nepostupoval podle § 86 odst. 2 a § 88 odst. 1 správního řádu, dle kterých měl nepřipustné odvolání předložit ve lhůtě 10 dní odvolacímu orgánu a nevyzývat ostatní účastníky řízení k vyjádření se k podanému odvolání. Žalovaný s tímto postupem souhlasil, jak uvedl v odpovědi na stížnost na nečinnost ze dne 20. 10. 2020. Oba správní orgány tak měly za to, že odvolání žalobců není opožděné.
15. Správní orgány dle žalobců nezjistily skutkový stav řádně. Stavební úřad zastává názor, že na umístění, zřízení a užívání betonové opěrné zídky a dalších drobných staveb na pozemku p. č. XC a p. č. XB nebylo nikdy vydáno žádné územní rozhodnutí ani jiné povolení. Žalovaný však v napadených rozhodnutích uvedl, že se nejednalo o umístění nové stavby, ale o povolení stavebních úprav stávajících povolených staveb. Žalobce zastává názor, že stavba betonové opěrné zídky v jihozápadní části pozemku p. č. XC a další drobné stavby na tomto pozemku (vnější betonové schodiště, okapové chodníky, další drobné opěrné zídky před bytovými domy atd.) nebyly nikdy povoleny, jelikož to byla pouze stavba bytového domu na pozemku p. č. XB, která byla v roce 2002 legalizována postupem dle § 104 starého stavebního zákona. To vyplývá i z prohlášení stavebníka založeného v katastru nemovitostí a kupních smluv.
16. Žalobci dále namítají, že stavební řízení bylo zatíženo vadami, jelikož stavebník neprokázal souhlas ostatních spoluvlastníků se stavebním záměrem. V době podání žádosti totiž bytový dům spoluvlastnili i jiné osoby. Stavebník rovněž neprokázal, že by byl vlastníkem opěrné zídky, vnějšího betonového schodiště a okapových chodníků. Není povinností žalobců prokázat, že stavebník neměl souhlas ostatních spoluvlastníků.
17. Dle žalobců správní orgány nedodržely lhůty dané k vydání rozhodnutí. Stavební úřad předal odvolání s celým správním spisem žalovanému až po 139 dnech od přijetí odvolání a žalovaný vydal napadená rozhodnutí až dne 1. 12. 2020 a 2. 12. 2020, přestože část spisu s odvoláním obdržel již 25. 8. 2020.
18. Žalobci dále uvedli, že v kupních smlouvách, kterými nabyli pozemky do vlastnictví, byli ujištěni, že na pozemcích nevážnou žádné vady, povinnosti či práva, jež dosud nejsou zapsána v katastru nemovitostí. Stavba betonové opěrné zídky v jihozápadní části pozemku par. č. XC ani jiné stavby nejsou v katastru nemovitostí zapsány. Z prohlášení stavebníka plyne, že tato zídka není součástí budovy č. p. X a Y. Stavební úřad zároveň žalobce ještě v roce 2017 ujišťoval, že na stavbu na pozemku par. č. XC, která brání vjezdu a vstupu na tento pozemek, nebylo vydáno žádné povolení, proto nebude problém ji odstranit. Tento názor stavební úřad změnil až v roce 2020. Z toho důvodu se žalobci bránili až cca 10 let po nabytí pozemků do vlastnictví. Žalobci nemohli své námitky uplatnit v žádném jiném předcházejícím řízení.
19. Žalobci nesouhlasili s tvrzením žalovaného, že až 16. 7. 2020 se správní orgány dozvěděly, že žalobci usilují o odstranění opěrné zídky v jihozápadní části pozemku par. č. XC. Toto musely vědět již dříve, jelikož oba správní orgány jsou účastníky soudního řízení u Obvodního soudu pro Prahu 9. Za účelovou změnu argumentace považují žalobci vyjádření žalovaného, dle kterého úpravy venkovního schodiště, okapových chodníků a opěrných zídek vyžadovaly ohlášení či stavební povolení.

20. Žalobci rovněž namítali, že od žalovaného neobdrželi žádné vyjádření ohledně posouzení možného zahájení přezkumného řízení dle § 94 správního řádu.
21. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě zopakoval, že kromě žalobců nikdo z tehdejších spoluvlastníků bytových domů nepochybně nabytí právní moci stavebního povolení. Vzhledem k tomu, že tito spoluvlastníci sami proti nedoručení stavebního a kolaudačního rozhodnutí nic nenamítali, nelze bez důkazů vycházet z toho, že rozhodnutí nenabyla právní moci, když řízení byla ukončena před 13 lety.
22. Žalovaný připomenul, že žalobci byli tzv. vedlejšími účastníky daných řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu. Žalobci rovněž vstoupili do práv předchozích účastníků řízení až v roce 2010, tedy cca 6 – 7 let po vydání stavebního a kolaudačního rozhodnutí. Bylo věcí žalobců, aby se před nabytím vlastnictví k pozemkům seznámili s jejich skutečným stavem, tj. jaké stavby se na pozemcích nacházejí. Domáhají-li se nyní žalobci prohlášení stavebního a kolaudačního rozhodnutí za nepravomocné, považuje to žalovaný za rozporné s dobrými mravy. Žalovaný poznamenal, že kromě toho, že uplynula objektivní jednorozhodná lhůta k podání odvolání, uplynula i subjektivní 30 denní lhůta, jelikož o existenci obou rozhodnutí se žalobci dozvěděli již z emailu Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 11. 2. 2020. Odvolání však podali až dne 12. 3. 2020.
23. K opěrné zídce umístěné v jihozápadní části pozemku parc. č. XC žalovaný uvedl, že nebyla předmětem žádosti v roce 2006, tj. nebyly povoleny její stavební úpravy a nebylo o ní rozhodováno. Sami žalobci tvrdí, že potvrzení dle § 104 starého stavebního zákona (tzv. pasport) z roku 2002 bylo vydáno pouze na stavbu bytového domu, nikoliv na danou opěrnou zídku. Stavební úpravy, o jejichž povolení bylo žádáno v řízení o stavebním povolení, byly úpravami již povolené stavby, nešlo o zcela novou stavbu.
24. Posouzení přípustnosti a včasnosti odvolání přísluší primárně odvolacímu správnímu orgánu a názor prvostupňového správního orgánu není v tomto pro odvolací správní orgán určující.
25. Žalovaný byl názoru, že vydal rozhodnutí ve lhůtách k tomu určených, když mu byl spis předložen dne 30. 9. 2020 a on vydal rozhodnutí dne 1. 12. 2020 a 2. 12. 2020. Věc byla jednoznačně složitá, proto se na věc vztahovala lhůta dle § 71 odst. 3 písm. a) správního řádu.
26. V replice k podanému vyjádření žalovaného **žalobci** kromě již výše rekapitulovaných námitek uvedli, že zmocnili-li by spoluvlastníci stavby stavebníka k jejich zastupování v řízení o stavebním povolení, byli by uvedeni jako účastníci v daném rozhodnutí a ve správním spise by bylo založeno zmocnění.
27. Tvrzení žalovaného o tom, že drobné stavby (opěrná zídka, venkovní schodiště a okapové chodníky) byly součástí původně povolené stavby bytového domu není podloženo žádnými důkazy. K původní stavbě bytového domu neexistuje žádná projektová dokumentace ani žádné územní, stavební či kolaudační rozhodnutí. V potvrzení z roku 2002 byl pouze uveden bytový dům na parc. č. XB a není v něm uveden ani dům na parc. č. XC, opěrné zídky, venkovní schodiště nebo okapové chodníky. Z prohlášení stavebníka ze dne 31. 10. 2003 jednoznačně vyplývá, že minimálně betonové opěrné zídky nejsou součástí stavby domu.
28. K vyjádřeným pochybnostem ohledně splnění subjektivní lhůty k podání odvolání žalobci uvedli, že počátek běhu lhůty je možné stanovit až ode dne, kdy se seznámili s rozhodnutími, nikoliv ode dne, kdy se dozvěděli o jeho existenci.

III. Posouzení žaloby

29. Městský soud v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobci vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného a shledal, že žaloba není důvodná. O věci rozhodl bez jednání, jelikož s takovým postupem žalobci i žalovaný vyjádřili souhlas, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání (§ 51 odst. 1 s. ř. s.). Žalobce sice navrhl provedení důkazů, avšak to samo o sobě neznamená nesouhlas s rozhodnutím o věci bez nařízení jednání (usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 2. 2016, č. j. 7 As 93/2014-48, č. 3380/2016 Sb. NSS). Důvody, pro které soud neprovedl navrhované důkazní prostředky k důkazu, uvede soud v závěrečné části této kapitoly, a to pro lepší logickou návaznost textu.
30. V posuzované věci je zejména sporné, zda žalobci byli tzv. hlavními účastníky řízení podle § 27 odst. 1 nebo účastníky řízení vedlejšími dle § 27 odst. 2 správního řádu. Podle toho měli podat odvolání buď ve lhůtě uvedené v § 83 odst. 2 a § 84 odst. 2 správního řádu nebo ve lhůtě podle § 84 odst. 1 správního řádu. I kdyby byli žalobci účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu, žalobci tvrdí, že i tak podali odvolání dříve než bylo doručeno všem účastníkům daných řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu.
31. Soud se nejdříve bude zabývat otázkou, zda byli žalobci tzv. hlavními účastníky řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu nebo vedlejšími dle § 27 odst. 2 správního řádu, a to co se týče jak stavebního tak i kolaudačního řízení.
32. Podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou účastníky řízení o žádosti *žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu.*
33. Podle § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníky *též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.*
34. Stavební řízení bylo zahájeno podáním žádosti o stavební povolení dne 21. 11. 2006, tedy za účinnosti starého stavebního zákonu. Podle § 59 odst. 1 tohoto zákona byli účastníky stavebního řízení a) stavebník, b) *osoby, které mají vlastnická nebo jiná práva k pozemkům a stavbám na nich, včetně osob, které mají vlastnická nebo jiná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být stavebním povolením přímo dotčena* a rovněž c) další osoby, kterým zvláštní zákon toto postavení přiznává. Toto ustanovení je velmi podobné § 109 nového stavebního zákonu, dle kterého je účastníkem stavebního řízení a) stavebník, b) vlastník stavby, c) *vlastník pozemku, na kterém má být stavba prováděna, není-li stavebníkem, může-li být jeho vlastnické právo k pozemku prováděním stavby přímo dotčeno*, d) vlastník pozemku, e) *vlastník sousedního pozemku nebo stavby na něm, může-li být jeho vlastnické právo prováděním stavby přímo dotčeno*, f) ten, kdo má k sousednímu pozemku nebo stavbě odpovídající věcné břemeno. Vzhledem k podobnosti obou ustanovení tak lze vycházet z judikatury a komentářové literatury, která se k účastníkům stavebního řízení podle nového stavebního zákonu vyjadřovala.
35. Podle komentáře k § 109 nového stavebního zákonu (ROZTOČIL, Aleš. § 109. In: POTĚŠIL, Lukáš, ROZTOČIL, Aleš, HRŮŠOVÁ, Klára, LACHMANN, Martin. *Stavební zákon - komentář*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016.) je nutné rozlišit účastníky stavebního řízení na dvě skupiny: „*Privilegovaní účastníci jsou uvedeni v § 27 odst. 1 SpŘ. V kontextu*

stavebního řízení se bude jednat především o stavebníka [§ 109 písm. a) StavZ] a osoby, na které se pro společenství práv s žadatelem musí rozhodnutí vztahovat (manžel u nemovitosti ve společném jmění manželů, podílový spoluvlastník věci společné s žadatelem, o níž je řízení vedeno). Stavebník je definován v § 2 odst. 2 písm. c) StavZ a jeho podrobnější úprava, včetně jednotlivých povinností je obsažena v § 152 StavZ. Účastníkem dle § 27 odst. 1 SpŘ bude také vlastník stavby, na níž má být provedena změna či udržovací práce, není-li stavebníkem [srov. § 109 písm. b) StavZ]. [...] Ostatní účastníci stavebního řízení uvedení v § 109 StavZ jsou účastníky podle § 27 odst. 2 a 3 SpŘ, včetně vlastníka pozemku, na němž má být stavba vybudována [§ 109 písm. c) StavZ, a osob, které mají věcné právo k dotčené nemovitosti (stavbě, na které mají být prováděny úpravy, nebo pozemku, na kterém má být stavba provedena)].“ (důraz přidán)

36. Ke shodným závěrům dospěl i Nejvyšší správní soud v žalovaném citovaném rozsudku sp. zn. 4 As 158/2018. V daném rozsudku žalobce podal žalobu proti stavebnímu rozhodnutí, jímž byla povolena stavba několika cyklistických stezek. Krajský soud v Ostravě, jehož rozsudek ze dne 23. 4. 2018, č. j. 22 A 125/2017-65, kasační soud přezkoumával, dospěl k závěru, že žalobce byl pouze účastníkem řízení dle § 109 písm. e) nového stavebního zákona, jelikož byl vlastníkem sousedního pozemku. V kasační stížnosti žalobce namítal, že byl účastníkem dle § 109 písm. c) nového stavebního zákona. Nejvyšší správní soud k této námitce uvedl následující: „**Předně, i kdyby byl stěžovatel účastník stavebního řízení podle § 109 odst. 1 písm. c) stavebního zákona, odpovídalo by jeho postavení v rozhodné době účastenství podle § 27 odst. 2 správního řádu.** Stěžovatel totiž v posuzované věci netvrdil, že se na něj vztahuje prvoinstanční rozhodnutí pro společenství práv či povinností s žadatelem o stavební povolení, tj. se Statutárním městem Ostrava, a nic takového závěru ani nenasvědčuje.“ (důraz přidán)
V nyní posuzované věci je postavení žalobců stejné. Jsou vlastníci pozemků, na kterých byla provedena stavba, kteří by podle nového stavebního zákona byli účastníky řízení dle § 109 odst. 1 písm. c) a zároveň se nejedná o spoluvlastníky stavby, o kterou se v daném stavebním řízení jednalo. Jejich postavení je tak postavením vedlejšího účastníka řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu.
37. Městský soud si uvědomuje, že Nejvyšší správní soud v pozdějších svých rozhodnutích (např. rozsudek ze dne 21. 7. 2022, č. j. 9 As 95/2022-44, nebo ze dne 12. 8. 2021, č. j. 5 As 205/2020-32) již uvedl, že vlastník pozemku dle § 109 písm. c) je účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu, k takovému závěru však dospěl z důvodu změny právní úpravy. Novelou účinnou od 1. 1. 2018 byl totiž změněn § 112 odst. 1 nového stavebního zákona, který nově stanovil, že „**účastníky řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou vždy účastníci řízení podle § 109 písm. a) až d)**“. Před účinností této novely stavební zákon nic takového nestanovil.
38. K dané novele se vyjadřoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 12. 2022, č. j. 5 As 346/2021-55, kde ve vztahu k územnímu rozhodnutí a postavení účastníků dle správního řádu uvedl, že „**Na uvedeném ničeho nemění ani následná novelizace, podle níž je opět třeba účastníkům podle § 85 odst. 2 písm. a) doručovat jednotlivě. Jak uvádí důvodová zpráva k novele č. 225/2017 Sb.:** ‚Současné došlo, z důvodů nejednoznačných výkladů, k výslovnému uvedení, kdo je účastníkem řízení podle § 25 odst. 1 správního řádu [zřejmě míněn § 27 odst. 1 správního řádu – poznámka zdejšího soudu] pro postupy podle stavebního zákona, tzn., že v rámci územního řízení to je žadatel a vlastník pozemku nebo stavby, pokud není sám žadatelem, a osoby, které jsou omezeny vznikem ochranného pásma.‘ [viz sněmovní tisk č. 927/0, důvodová zpráva, II. zvláštní část, k bodu 138 (§ 87 odst. 1), 7. volební období, 2013-2017, digitální repozitář, www.psp.cz]. Zákonodárce si byl vědom vyvstalých interpretačních obtíží,

přičemž pro futuro vymezil, kdo se považuje za účastníka řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu. Ani skutečnost, že zákonodárce zvolil formulaci „účastníky řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou vždy účastníci řízení podle § 85 odst. 1 písm. a) a § 85 odst. 2 písm. a)“ (důraz přidán), neznamená, že se jedná o jakousi deklaraci zřejmého stavu, jak uvádí stěžovatelka. Podle názoru zdejšího soudu mínil zákonodárce touto frází dosáhnout výkladu, že účastníky řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou ti, kdo splňují v citovaném ustanovení uvedenou definici účastníka, a navíc k této množině přibývají i účastníci podle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona, i kdyby této definici neodpovídali. Z toho je též zřejmé, že podle zákonodárce účastník řízení podle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona nemusí splňovat znaky podle § 27 odst. 1 správního řádu, jinak by ostatně výslovného označení těchto účastníků řízení za hlavní postrádalo smyslu. [...] Jak vidno, aby byla stěžovatelka hlavním účastníkem řízení, musela by s žadatelem sdílet společenství práv nebo povinností, pro které by se na ni muselo rozhodnutí vztahovat. [...] Vlastnické právo k pozemku, na němž je záměr schválen, tak sice je dotčeno, nicméně se o něm nijak nerozhoduje. Právě „pouhé“ dotčení na právech, které je dotčením přímým, je typické pro vedlejší účastníky (§ 27 odst. 2 správního řádu) – tím byla i stěžovatelka. Tento závěr podporuje i systematický výklad, jak jej učinil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 2. 11. 2016, č. j. 3 As 12/2016-81, podle kterého „[v] souvislosti s vzájemnou provázaností správního řádu a stavebního zákona je třeba poukázat též na analogické členění účastníků dle § 27 správního řádu a § 85 stavebního zákona, kdy obě tato ustanovení rozdělují účastníky na esenciální (§ 27 odst. 1 správního řádu, respektive § 85 odst. 1 stavebního zákona) a parciální (§ 27 odst. 2 a 3, respektive § 85 odst. 2 citovaných předpisů)“. Takové členění sice již za aktuální právní úpravy neplatí, neboť § 87 odst. 1 výslovně stanoví, že účastníky podle § 27 odst. 1 správního řádu jsou vždy účastníci územního řízení podle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona; tuto úpravu však stavební zákon v relevantním znění neobsahoval.“ Z uvedené citace plyne, že Nejvyšší správní soud před novelizací považoval vlastníky pozemků, na nichž je záměr schválen, za účastníky územního řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu, což se změnilo až výslovnou změnou zákona.

39. V důvodové zprávě stejné novely v bodě 219 (§ 112 odst. 1), je uvedeno, že „návrh upravuje (doplňuje) způsob doručování ve stavebním řízení shodně s úpravou v § 87 (územním řízení). Při doručování písemností v řízení s velkým počtem účastníků jsou současně vymezeni hlavní účastníci stavebního řízení, kterým nelze podle § 144 odst. 6 správního řádu doručovat písemnosti veřejnou vyhláškou a doručuje se jim jednotlivě.“ Zákonodárce tak upravil § 112 odst. 1 nového stavebního zákona shodně jako úpravu územního rozhodnutí, ke které se vyjadřoval Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 5 As 346/2021, jež byl citován v předchozím bodu tohoto rozsudku. Závěry v tomto rozsudku uvedené se tak vztahují i na stavební řízení. I tento rozsudek Nejvyššího správního soudu tak odpovídá již výše uvedenému závěru, že účastníci řízení dle § 109 písm. c) nového stavebního zákona byli tzv. vedlejšími účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu.
40. Městský soud tak souhlasí s názorem žalovaného, který dospěl k závěru, že žalobci byli tzv. vedlejšími účastníky stavebního řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu.
41. Ke stejnému závěru lze dospět i ve vztahu ke kolaudačnímu řízení. Kolaudační řízení bylo zahájeno dne 31. 10. 2007, tedy za účinnosti nového stavebního zákona. Dle § 190 odst. 3 nového stavebního zákona *u staveb pravomocně povolených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se provede kolaudační řízení podle dosavadních právních předpisů*, tedy podle starého stavebního zákona. Ten stanovil okruh účastníků kolaudačního řízení v § 78 odst. 1. Byli jimi a) stavebník, b) vlastník stavby, c) uživatel a d) *vlastník pozemku, na kterém je*

kolaudovaná stavba umístěna, pokud jeho vlastnické právo může být kolaudačním rozhodnutím přímo dotčeno. V písm. d) (vlastník pozemku) se jedná o významově shodné ustanovení účastníků řízení jako v případě stavebního řízení dle § 59 odst. 1 písm. b) starého stavebního zákona.

42. Vlastník pozemku, na kterém byla postavena stavba, jež je předmětem kolaudačního rozhodnutí, byl účastníkem řízení [rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 As 332/2019-42, nebo srov. i nálezný Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000, sp. zn. Pl. ÚS 2/99 (N 42/17 SbNU 295; 95/2000 Sb.)]. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2009, č. j. 8 As 8/2008-33, „kolaudační rozhodnutí se vydává v době, kdy posuzovaná stavba nejenže byla povolena a námitky proti jejímu povolení byly vypořádány, ale již existuje a je připravena plnit svůj účel. Smyslem kolaudačního řízení a rozhodnutí je posoudit, zda stavba byla provedena ve shodě s tím, jak byla povolena, a zda je způsobilá řádně plnit svůj účel. Stavební úřad kolaudací tak završuje proces kontroly toho, zda byly dodrženy podmínky stanovené v řízení územním a stavebním, tedy v řízeních předcházejících zahájení stavby, v nichž se rozhodovalo o tom, jak bude daná stavba provedena (vč. budoucího užívání). Právě v těchto řízeních mohou uplatňovat nejrozličnější námitky proti dané stavbě osoby, jejich „vlastnická či jiná práva“ mohou být stavbou přímo dotčena.“ Z uvedeného plyne, že v kolaudačním řízení je oslabena role účastníků řízení, jelikož nedochází do zásahů do jejich práv v takové intenzitě jako v řízeních předcházejících. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 13. 5. 2009, č. j. 6 As 49/2008-96, i proto uvedl, že „v citovaném ustanovení § 78 odst. 1 stavebního řádu je okruh účastníků řízení stanoven zjevně taxativně; přitom je mnohem užší než v případě předcházejícího stavebního řízení (viz § 59 stavebního zákona).“
43. Není-li vlastník pozemku, na kterém se provádí stavba tzv. hlavním účastníkem stavebního řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu, ale „pouze“ účastníkem vedlejším dle § 27 odst. 2 správního řádu, nemůže mít stejný vlastník daného pozemku privilegovanější postavení v kolaudačním řízení, jelikož v kolaudačním řízení dochází k zásahu do jeho práv v menší míře než v řízení stavebním.
44. Městský soud tak uzavírá, že z výše uvedených důvodů nebyli žalobci tzv. hlavními účastníky obou řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu, ale účastníky vedlejšími dle § 27 odst. 2 správního řádu.
45. Soud se dále bude zabývat otázkou, v jaké lhůtě mohli žalobci podat odvolání.
46. Dle § 84 odst. 1 správního řádu platí, že osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1.
47. Dle § 84 odst. 2 správního řádu neoznámení rozhodnutí se nemůže dovolávat ten, kdo se s ním prokazatelně seznámil. Na takového účastníka se hledí, jako by mu správní orgán doručil rozhodnutí s chybějícím poučením podle § 83 odst. 2.
48. Podle § 83 odst. 2 správního řádu v případě chybějícího, neúplného nebo nesprávného poučení podle § 68 odst. 5 lze odvolání podat do 15 dnů ode dne oznámení opravného usnesení podle § 70 věty první, bylo-li vydáno, nejpozději však do 90 dnů ode dne oznámení rozhodnutí.

49. Městský soud souhlasí s žalobci, že z rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 24/2019 jednoznačně plyne, že lhůty dané v § 84 odst. 2 a § 83 odst. 2 správního řádu se vztahují na účastníky řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu a na vedlejší účastníky řízení se vztahuje čistě § 84 odst. 1 správního řádu. Vedlejší účastníci řízení tak mohou podat odvolání pouze v subjektivní 30 denní lhůtě a objektivní jednoroční lhůtě.
50. Žalobci namítali, že dosud neuplynula jednoroční objektivní lhůta, jelikož některým z hlavních účastníků řízení (osoby, jež byly spoluvlastníky bytových domů v době vydání stavebního a kolaudačního řízení) nebyla v době podání odvolání rozhodnutí doručena. Tato skutečnost však nemá žádný vliv na počátek běhu objektivní lhůty pro opomenuté vedlejší účastníky řízení. V § 84 odst. 1 je počátek běhu objektivní lhůty stanoven následovně: *nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil*. Žalobci v žalobě vychází z toho, že vyjádření „*oznámeno poslednímu z účastníků*“ znamená, že objektivní lhůta počne běžet až bude rozhodnutí doručeno všem účastníkům dle § 27 odst. 1 správního řádu. Tak tomu však není. Žalobci opomíjejí následující část věty „*kterým ho správní orgán byl oznámil*“. Tato část věty jednoznačně odkazuje na faktický úkon správního orgánu, nikoliv na úkon doručení, který měl správní orgán správně učinit. Počátek běhu objektivní lhůty je tak dán dnem, kdy správní orgán doručil rozhodnutí tomu účastníku, kterému skutečně fakticky rozhodnutí doručil. K tomuto závěru dospěla judikatura správních soudů i komentářová literatura.
51. Podle rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 11. 2019, č. j. 64 A 10/2019-54, „*se počátek běhu objektivní lhůty odvíjí od oznámení rozhodnutí nikoli tomu účastníku, který byl při oznamování opomenut, ale poslednímu z těch, kdo při oznamování rozhodnutí opomenuti správním orgánem nebyli*.“ Tento rozsudek byl následně přezkoumán Nejvyšším správním soudem, který jej ve svém rozsudku ze dne 23. 9. 2021, č. j. 7 As 443/2019-24, seznal správným: „*Krajský soud při výkladu a aplikaci uvedeného ustanovení postupoval plně v souladu se zákonem a konstantní judikaturou. Správně tedy konstatoval, že rozhodným okamžikem pro počátek běhu objektivní lhůty pro podání odvolání proti rozhodnutí ve věci prodloužení územního rozhodnutí (rozhodnutí magistrátu ze dne 21. 11. 2016, č. j. SMOL/260235/2016/OS/US/Fil) bylo doručení tohoto rozhodnutí poslednímu z účastníků řízení, kterým bylo rozhodnutí řádně doručováno. K tomu došlo dne 4. 12. 2016. Tímto dnem počala ve smyslu § 84 odst. 1 správního řádu běžet objektivní jednoroční lhůta. Stěžovatelka podala odvolání až dne 17. 10. 2018, pročez se jedná o odvolání opožděné. Závěrem krajského soudu tudíž nelze nic vytknout*.“
52. Ke stejnému výkladu § 84 odst. 1 správního řádu dospěl i Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 27. 5. 2016, č. j. 29 A 21/2014-73, kde uvedl, že „*naznačený algoritmus se plně uplatní též při aplikaci § 84 odst. 1 správního řádu. Objektivní jednoroční lhůta se odvíjí ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil. Při stanovení počátku této lhůty se logicky vychází ze skutečného stavu, tedy ze závěru správního orgánu prvního stupně o osobách účastníků, a zejména pak z toho, které z těchto osob správní orgán rozhodnutí fakticky doručil jako poslední. Odvolací orgán tedy při posuzování opožděnosti odvolání nezkoumá, zda správní orgán prvního stupně vymezil účastníky řízení nesprávně. Pokud by totiž tomu tak bylo, byl by § 84 odst. 1 správního řádu ze systematického hlediska zcela zbytečný*.“ I tento rozsudek byl předmětem přezkumu ze strany Nejvyššího správního soudu. Podanou kasační stížnost kasační soud zamítl rozsudkem ze dne 1. 2. 2018, č. j. 10 As 148/2016-45, kde uvedl, že „*správní orgán stěžovateli rozhodnutí neoznámil a nejednal s ním. Tyto vady mohl napadnout odvoláním ve lhůtě do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a*

řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým je správní orgán oznámil. Pro začátek běhu jednorocní objektivní lhůty je rozhodné, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým je správní orgán oznámil. Rozhodnutí o změně užívání stavby bylo S. V. a i K. M. doručeno dne 15. 5. 2009. Odvolání stěžovatele datované dnem 19. 2. 2014, bylo stavebnímu úřadu doručeno dne 21. 2. 2014. Je zřejmé, že odvolání bylo podáno po uplynutí jednorocní objektivní lhůty a tedy opožděně.“

53. Dle komentáře ke správnímu řádu od J. Vedrala (Vedral, J.: Správní řád, Komentář, 2. vyd., Bova Polygon Praha 2012, str. 733) „účastník řízení, kterému nebylo rozhodnutí oznámeno, může podat odvolání nejpozději ve lhůtě 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků řízení, kterým ho správní orgán oznámil (jde o objektivní lhůtu, jejíž počátek měl být jednoznačný.“ (důraz přidán)
54. Provedenému výkladu odpovídá i smysl právní úpravy a účel § 84 odst. 1 správního řádu, kterým je oproti předchozímu správnímu řádu z roku 1967 upřednostnění právní jistoty před právy dotčených osob: „Je třeba zdůraznit, že ustanovení § 84 správního řádu se vztahuje nejen na případy, kdy se účastník sice účastnil celého správního řízení, avšak konečné rozhodnutí mu nebylo doručeno, ale i na případy, kdy potenciální účastník o probíhající správní řízení vůbec nevěděl a nevystupoval v něm, a tedy mu ani konečné rozhodnutí doručeno nebylo (srov. rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2008, č. j. 1 As 45/2007-48). Taková úprava se může v některých případech jevit jako tvrdá vůči těm, kteří účastníky materiálně byli (měli být), a přesto nedostali možnost reálně se účastnit řízení, hájit svá práva a případně se bránit proti vydanému rozhodnutí odvoláním nebo i žalobou. Řešení, které přinášel předchozí správní řád (č. 71/1967 Sb.) a které umožňovalo opomenutým účastníkům podat odvolání i po letech, ale zase brozilo vážnými důsledky pro další (neopomenuté) účastníky, kteří dlouhodobě postupovali podle domněle pravomocného rozhodnutí. Nový správní řád tedy umožňuje zvrátit právní moc jednou vydaného rozhodnutí ještě po dobu jednoho roku od jeho oznámení poslednímu z (neopomenutých) účastníků, ale poté již dostává přednost právní jistota a opomenutí účastníci se s tímto stavem musejí smířit.“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 10. 2017, č. j. 10 As 21/2017-83) Obdobně se vyjádřil kasační soud i v rozsudku ze dne 5. 12. 2013, č. j. 9 As 131/2013-53: „Ustanovení § 84 odst. 1 spr. ř. je reakcí zákonodárce na problematiku situace, kdy správní orgán opomene oznámit některým účastníkům řízení rozhodnutí, přičemž toto opomenutí má vážné následky pro účastníky, kteří mohli i řadu let žít v domněnku, že svá práva vykonávají či povinnosti plní na základě pravomocného rozhodnutí. V tomto ustanovení je určitá nejistota účastníků řízení zmírněna zavedením objektivní a subjektivní lhůty pro podání odvolání opomenutým účastníkem.“
55. Městský soud s výše uvedenými názory správních soudů i komentářové literatury souhlasí a uzavírá, že pro počátek běhu objektivní jednorocní lhůty dané v § 84 odst. 1 správního řádu je podstatné pouze to, kdy bylo odvoláním napadené rozhodnutí doručeno poslednímu z účastníků řízení, kterému správní orgán fakticky doručoval.
56. Ze správního spisu plyne, že stavební úřad stavební rozhodnutí doručil stavebníkovi dne 15. 1. 2007 a kolaudační rozhodnutí mu doručil dne 22. 11. 2007. Jednorocní objektivní lhůta tak uplynula ve dnech 15. 1. 2008 a 22. 11. 2008. Žalobci podali odvolání až dne 17. 3. 2020, tudíž zjevně po uplynutí objektivní lhůty. Zamítl-li za této situace žalovaný odvolání jako opožděná, postupoval správně.

57. Podle ustálené judikatury jak správních soudů, tak Ústavního soudu, povinnost řádného odůvodnění rozhodnutí nelze mechanicky ztotožňovat s povinností poskytnout podrobnou odpověď na každý jednotlivý v žalobě uplatněný argument. Podstatné je posouzení jádra případu a poskytnout odpověď na základní námitky, které v sobě mohou v některých případech konzumovat i odpověď na námitky dílčí a související (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 2. 2013, č. j. 7 As 79/2012-54, ze dne 29. 8. 2013, č. j. 7 As 182/2012-58, ze dne 19. 2. 2014 č. j. 1 Afs 88/2013-66). Dle Ústavního soudu „*není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná*“ [nález sp. zn. III. ÚS 989/08 ze dne 12. 2. 2009 (N 26/52 SbNU 247)]. Výše městský soud uvedl hlavní důvody, které jej vedly k zamítnutí žaloby. Těmito úvahami soud reagoval na většinu žalobci vznesených námitek. Dále se bude zabývat těmi námitkami, na které nebylo reagováno.
58. Žalobci namítali, že rozhodnutí nenabyla právní moci, jelikož nebyla doručena hlavním účastníkům řízení. Je nutné zdůraznit, že předmětem rozhodnutí o odvolání byla pouze skutečnost, zda žalobci podali odvolání včas. Skutečnost, zda stavební a kolaudační rozhodnutí nabyla právní moci či nikoliv, není pro posouzení včasnosti podání odvolání důležité. Jak bylo vyloženo shora, pro posouzení včasnosti odvolání je podstatné pouze to, kdy bylo skutečně doručeno poslednímu z účastníků řízení, kterému bylo rozhodnutí doručováno. Není naopak důležité, zda tak bylo doručováno všem tzv. hlavním účastníkům řízení.
59. Námitky, ve kterých žalobci namítali, že opěrná zídka v jihozápadní části pozemku par. č. XC, nebyla nikdy povolena, nejsou pro posouzení včasnosti odvolání podstatné. Byla-li by tato opěrná zídka povolena stavebním povolením, proti kterému žalobci podali odvolání, nezměnilo by to nic na tom, že odvolání podali opožděně. Nebyla-li by opěrná zídka povolena stavebním povolením či žádným jiným povolením, není předmětem tohoto řízení, jelikož v nyní posuzované věci se přezkoumává striktně stavební či kolaudační rozhodnutí, nikoliv stavby těmito rozhodnutími nepovolené. Tato skutečnost mohla být předmětem žaloby proti nečinnosti, která, jak bylo uvedeno výše, byla vyloučena k samostatnému projednání a rozhodnutí.
60. Žalobci namítali, že nebyl řádně zjištěn skutkový stav, jelikož správní orgány zastávají nesprávný názor, že drobné stavby na obou pozemcích byly v minulosti povoleny, a naopak dle žalobců z prohlášení vlastníka vyplývá, že tyto stavby nebyly součástí bytových domů. K této námitce lze uvést, že ani tato skutečnost není pro posuzovanou věc podstatná. Městský soud dospěl k závěru, že vlastník pozemku, na kterém je stavba realizována, byl za účinnosti starého stavebního zákona, který je na věc aplikovatelný, tzv. vedlejším účastníkem stavebního řízení. Nezáleží přitom na tom, zda šlo o stavbu novou či o úpravu stavby existující. Soud k tomu doplňuje, že ve věci, kterou řešil Nejvyšší správní soud v rozsudku sp. zn. 4 As 158/2018, byla povolována rovněž stavba nová.
61. Skutečnost, že stavební úřad nepostupoval v souladu s § 86 odst. 2 a § 88 odst. 1 právního řádu a nepředložil věc ve lhůtě 10 dní odvolacímu orgánu, nemá vliv na to, že je to žalovaný jako odvolací správní orgán, kdo má pravomoc k posouzení a rozhodnutí, zda bylo odvolání opožděné. Ani skutečnost, že žalovaný v odpovědi na stížnost na nečinnost neshledal postup stavebního úřadu, který nepředložil věc ve lhůtě odvolacímu správnímu orgánu, nesprávným, nemůže nic změnit na velmi jasně vyjádřeném názoru uvedeném v žalobou

napadených rozhodnutí. Je to právě rozhodnutí správního orgánu, jež soud k podané žalobě proti rozhodnutí přezkoumává, nikoliv názor vyjádřený v odpovědi na stížnost na nečinnost.

62. Obdobně ani skutečnost, že žalovaný nerozhodl ve lhůtách k tomu určených, nemůže založit takovou vadu rozhodnutí nebo řízení, která by měla vliv na zákonnost rozhodnutí. Je pravdou, že správní řád ve svém § 71 odst. 3 stanovuje lhůty pro vydání rozhodnutí, ovšem je nutné zdůraznit, že se jedná pouze o lhůty pořádkové, jejichž nedodržením není dotčeno žádné hmotné právo účastníka řízení. Překročení těchto lhůt může odůvodňovat postup k ochraně proti nečinnosti, nezakládá však nezákonnost vydaného rozhodnutí.
63. Žalobci namítali, že stavebník neprokázal souhlas ostatních spoluvlastníků bytového domu se stavebním záměrem. Tato námitka směřuje do meritorního projednání podaného odvolání. Tuto otázku by tak bylo nutné řešit pouze bylo-li by odvolání žalobců včasné. Jelikož nebylo, žalovaný ani soud se jí nezabývá.
64. Žalobci dále odůvodňovali, proč odvolání podali až po 10 letech od doby, co žalobce a) nabyli vlastnictví k předmětným pozemkům. Žalovaný v obou žalobou napadených rozhodnutích sice poukázal na to, že se žalobce a) proti rozhodnutím bránil až 10 let po jejich vydání, nejednalo se však o nosný důvod žalobou napadených rozhodnutí. Tím byla úvaha, že předchůdci žalobců, do jejichž práv žalobce a) a jeho manželka vstoupili, byli vedlejšími účastníky řízení a jako takový se mohli bránit pouze v objektivní lhůtě 1 roku od doručení rozhodnutí stavebníkovi. Právě tento rozhodný důvod soud přezkoumával a seznal jej správným. Úvahy, ze kterých správní orgán neučinil žádné závěry, které by měly vliv na jeho rozhodnutí, nejsou podstatné a soud je tak nebude hodnotit.
65. Žalobci rovněž namítali, že od žalovaného neobdrželi vyjádření ohledně možného zahájení přezkumného řízení. Hodnocení, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, nemá význam pro zamítnutí odvolání pro opožděnost, ale je rozhodné až pro následný postup správních orgánů po zamítnutí odvolání pro opožděnost (viz též např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 172/2012-32, či ze dne 4. 8. 2006, č. j. 8 As 1/2005-165). Následný postup správních orgánů není předmětem řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného. Tato námitka tak není pro posuzovanou věc podstatná.
66. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že jsou pochybnosti i o splnění subjektivní lhůty k podání odvolání. Takovou skutečnost nemohl vzít soud v úvahu a ani posoudit, jelikož tuto úvahu neuvedl žalovaný do svých rozhodnutí napadených žalobou. Jsou to pouze úvahy, které správní orgány vtělí do svých rozhodnutí, jež soud může přezkoumávat. Správní orgány mohou v soudním řízení dovysvětlit svoje úvahy uvedené v žalobou napadených rozhodnutích, ale není možné je tímto způsobem doplňovat či nahrazovat (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58, nebo rozsudek stejného soudu ze dne 21. 6. 2021, č. j. 8 Ads 231/2019-28).
67. Jak již bylo uvedeno výše, soud nepřistoupil k provedení žalobcem navrhovaných důkazů, jelikož většina z navrhovaných důkazů se nachází ve správním spise, kterým se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008-117, č. 2383/2011 Sb. NSS) a soud dále rovněž považoval navrhované důkazní prostředky za nadbytečné. Konkrétně soud nepřistoupil k provedení důkazních prostředků k důkazu z následujících důvodů. Listiny označené v žalobě pod písm. a) – d), i) – l), u) – x), cc) – ee) a ll) jsou založeny ve správním spise. Datum podání odvolání emailem a datum doručení

odvolání stavebnímu úřadu [navrhované důkazní prostředky e) a f)] vyplývají z předkládací zprávy a podacího razítka na odvolání, tedy z dokumentů založených ve spise. Skutečnost, že bytový dům vlastnili v době vydání stavebního a kolaudačního rozhodnutí i jiné osoby než stavebník, není ve věci sporná a částečně vychází i ze správního spisu [důkazní prostředky m) – o), y), z) a aa)]. Veřejně dostupnými rozsudky soudů se dokazování neprovádí [důkazní prostředky p) a q)]. Navrhované důkazní prostředky písm. ff) – ii) se týkaly skutečností podstatných pro žalobu na ochranu proti nečinnosti a zároveň některé z těchto písemností se i nacházejí v předloženém správním spise. Přípisem doručeným Obvodnímu soudu pro Prahu 9 [důkazní prostředek g) a h)] chtěli žalobci prokázat, že stavební úřad zastává názor, že opěrná zídka byla postavena v souladu se stavebním a kolaudačním povolením. Tato skutečnost však není pro posuzovanou věc podstatná, jak bylo uvedeno výše v bodech [59] a [60] tohoto rozsudku. Ze stejného důvodu není ani rozhodné pro věc samu provádět ohledání pozemků p. č. XC a XB za účelem zjištění, zda opěrná zídka a drobné stavby brání vjezdu na pozemek z veřejné komunikace [důkazní prostředek r)]. Není podstatné ani prohlášení vlastníka [důkazní prostředek s), bb) a nn)] a přípis Obvodního soudu pro Prahu 9 [důkazní prostředek t) a mm)], kterými chtěli žalobci prokázat, že správní orgány nesprávně zjistily skutkový stav. Důkazními prostředky jj) a kk) chtěli žalobci prokázat, že jim stavební úřad v roce 2017 tvrdil, že stavba není povolena, čímž prokazovali své zdůvodnění, proč podali žalobu po 10 letech od nabytí vlastnictví. I tato okolnost je však nepodstatná pro posuzovanou věc (viz bod [64] tohoto rozsudku), jelikož nemůže nic změnit na počátku běhu objektivní lhůty k podání odvolání. Ve vyjádření k žalobě žalobci navrhovali provedení důkazů, kterými chtěli prokázat skutečnosti již založené ve správním spise. Z výše uvedených důvodů soud navrhované důkazní prostředky k důkazu neprovedl.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

68. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
69. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobci v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal. Osobám zúčastněným na řízení soud ve smyslu § 60 odst. 5 neuložil žádnou povinnost, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém

Shodu s prvopisem provedla: S. K.

rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 03.10.2023

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu